

สารบัญ

	หน้า
ABSTRACT	6
กิตติกรรมประกาศ	7
สารบัญ	8
สารบัญรูปภาพ.....	11
สารบัญตาราง	12
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3. ขอบเขตงานวิจัย	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 นก และความหลากหลายของนก	3
2.1.1 ข้อมูลทางชีววิทยาของนก.....	3
2.1.2 ความหลากหลาย และนิเวศวิทยาของนก	13
2.1.3 นก กับตัวชี้วัดทางชีวภาพ (Bioindicator) และคุณค่าทางเศรษฐกิจ.....	14
2.1.4 สถานภาพทางกานอนุรักษ์ (IUCN Data Red List) และสัตว์ป่าคุ้มครอง	16
2.2 ถิ่นที่อยู่อาศัย ความจำเพาะ และการปรับตัวของนกตามธรรมชาติ	19
2.2.1 ความหลากหลายของถิ่นที่อยู่อาศัยในโลก	19
2.2.2 ความหลากหลายของถิ่นที่อยู่อาศัยในประเทศไทย	22
2.3 การใช้ประโยชน์ที่ดิน การกลายเป็นเมือง และผลกระทบที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	23
2.3.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land – use)	23
2.3.2 การกลายเป็นเมือง Urbanization	24
2.3.3 ผลกระทบของการกลายเป็นเมืองที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	25
2.4 บริบทของจังหวัดปัตตานี	25
2.4.1 ความหลากหลายของนกในปัตตานี.....	25
2.4.2 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัยของจังหวัดปัตตานี.....	27

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	29
3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
3.2 การเก็บข้อมูลความหลากหลายชนิดของนก	29
3.2.1 สถานที่เก็บข้อมูล.....	29
3.2.2 พื้นที่เปิดโล่ง	29
3.2.3 ช่วงเวลาเก็บข้อมูล.....	33
3.2.4 รายละเอียดการเก็บข้อมูล	33
3.3 การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างนกกับมนุษย์ในพื้นที่ที่มนุษย์เข้ามาใช้ประโยชน์.....	34
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
3.4.1 ความชุกชุมสัมพัทธ์ (Relative abundance).....	34
3.4.2 การคำนวณดัชนีความหลากหลาย (Diversity index)	355
3.4.3 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของค่าดัชนีความหลากหลาย (H') จำนวนชนิด และ จำนวนประชากร โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ...	36
3.4.4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของความหลากหลายของนกระหว่างพื้นที่เปิดโล่งและ พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง โดยมี จำนวนชนิด จำนวนประชากร และความหลากหลาย เป็นตัวแปรต้นหรือตาม.....	36
บทที่ 4 ผลการศึกษา และอภิปรายผลการศึกษา	37
4.1 จำนวนและชนิด สถานะการอนุรักษ์ และการแพร่กระจายของนกในเขตพื้นที่เมือง ของอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี.....	37
4.1.1 จำนวนและชนิด.....	37
4.1.2 สถานะการอนุรักษ์.....	37
4.1.3 การแพร่กระจายของนกในพื้นที่ถิ่นที่อยู่อาศัย.....	50
4.2 ค่าความชุกชุมสัมพัทธ์ ค่าดัชนีความหลากหลาย และค่าดัชนีความสม่ำเสมอของ นกในเขตพื้นที่เมืองของอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี	55
4.3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนกกับมนุษย์	56
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	60
5.1 สรุปผลการศึกษา	60
5.2 ข้อเสนอแนะ	61
5.3 ปัญหาและอุปสรรค	61
บรรณานุกรม.....	62

ภาคผนวก ก.....	66
ภาคผนวก ข.....	67
ประวัติผู้เขียน.....	70

Prince of Songkla University
Pattani Campus

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปที่ 1 ลักษณะสำคัญที่ใช้จำแนกชนิดนก (รุ่งโรจน์ จุกมงคล, 2558).....	4
รูปที่ 2 ลักษณะและส่วนประกอบของขนคอนทัวร์ (A) ลักษณะของขนที่สมบูรณ์ (B) ภาพขยายของแผงขน (vane) ซึ่งจะมองเห็นส่วนของกึ่งขน (barbs) และกึ่งขนย่อย (barbules) (C) ภาพ ขยายของกึ่งขนและกึ่งขนย่อยแสดงให้เห็นถึงการยึดติดกันของกึ่งขนและกึ่งขนย่อยด้วยตะขอเล็ก ๆ บนกึ่งขน (Wallace and Mahan, 1975).....	5
รูปที่ 3 ลักษณะของขนชนิดต่าง ๆ (A) ฟิโลพลูม (filoplume) (B) ขนคอนทัวร์ (vane or contour) (C) ขนดาวน์ (down) (D) เซมิพลูม (semiplume) (E) ขนคอนทัวร์ของไก่ฟ้าที่ออฟเตอร์เซฟ (Welty, 1982)	5
รูปที่ 4 ปากของนกแต่ละประเภท	7
รูปที่ 5 ส่วนประกอบของปีกนก (Bachmann, 2010).....	10
รูปที่ 6 รูปร่างของหางนก	12
รูปที่ 7 ตีนของนกแต่ละประเภท	13
รูปที่ 8 บ้านนกแอ่นกินรัง	16
รูปที่ 9 เขตภูมิศาสตร์สัตว์	20
รูปที่ 10 แผนที่แสดงจุดสำรวจนกทั้งหมด 20 จุด ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ..	30
รูปที่ 11 จำนวนสถานีทั้งหมดของพื้นที่เปิดโล่ง (Open area) (ก.สถานีที่ 1-5 และ ข.สถานีที่ 6-10).....	31
รูปที่ 12 จำนวนสถานีทั้งหมดของพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง (Built-up) (ก.สถานีที่ 11-15 และ ข. สถานีที่ 16-20).....	32
รูปที่ 13 พฤติกรรมต่าง ๆ ของนก ก.การกิน ข.การบิน และ ค.การเกาะพัก.....	33
รูปที่ 14 จำนวนและชนิดของนกที่พบในพื้นที่ศึกษาตามรายสถานี โดยแยกตามพื้นที่เปิดโล่ง (ST1-ST10) และพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง (ST11-ST20).....	51
รูปที่ 15 เปรียบเทียบจำนวนชนิดของพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง และปริมาณน้ำฝนในแต่ละเดือน (H': ดัชนีความหลากหลาย OA: พื้นที่เปิดโล่ง และ BU: พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง).....	53
รูปที่ 16 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	57
รูปที่ 17 กราฟแสดงข้อมูลการพบเห็นนกของกลุ่มตัวอย่าง	58
รูปที่ 18 กราฟแสดงข้อมูลผลกระทบของนกที่มีต่อมนุษย์ของกลุ่มตัวอย่าง	59

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 จำนวนชนิด สถานะการอนุรักษ์ และความชุกชุมของนกในเขตพื้นที่เมืองของอำเภอ เมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี.....	39
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนชนิด ระหว่างพื้นที่เปิดโล่ง และพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	52
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจำนวนประชากร ระหว่างพื้นที่เปิดโล่ง และพื้นที่สิ่งปลูกสร้าง	54

Prince of Songkla University
Pattani Campus